

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Apare odată pe săptămână sub direcția și editura „SOLIDARITĂȚII” asociația institutelor financiare române
Redacția și administrația în Palatul Camerei de Comerț și Industrie, Cluj, Ptafa Cuza Vodă No. 16

Membrii asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Hunedoara), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Aurora (Năsăud) Avrigeana, Bănățana, Banca Agrară, Soc. An. privilegiată Cluj, Banca Centrală pt. Industrie și comerț Cluj, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.), Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reunite) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorăna, Chisetetiana, Codreana, Codra (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (Gherla), Cordiana, Coroana (Cluj), Corvineana, Creditul, Creditul Bănățean (Lugoș), Crișana Cugiereanu, Decebal, Deturata, Doina, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria Goronul Aiud), Grănițerul Bănățan (Mehadia), Insofrea de credit (Veștem), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Alba-Iulia), Isvorul (Sebeșul-inf.) isvorul (Sângiorgiu), Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășianra Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoitul, Notana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporu, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Secășana, Selăgeana, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău) Tărnăveana, Timișana, Țibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad) Zărăndeana, Zlăgneana, Zorile (Banca Invățătorilor).

ABONAMENTUL

PE 1 AN LEI 200. — PE 1/2 AN LEI 100.

NUMĂRUL 4. — LEI.

REDACTATĂ DE BIROUL „SOLIDARITĂȚII”

Director răsp. ION I. LĂPEDATU
Redactor „ VASILE VLAICU

TAXA PENTRU INSERTIUNI:

De fie-care cm 3 Lei:

Bilanțurile după tarif special.

Sucursala din Cluj a „Albinei”.

Aflăm, cu bucurie, că Duminecă în 14 l. c. se inaugurează noul local de bancă al sucursalei din Cluj a băncii „Albina”.

Părinții și copiii se bucură în mod reciproc de bucuriile lor casnice, familiare.

În lumina acestor cuvinte apare „Solidaritatea”, asociația băncilor române din Ardeal și Bănat și *Revista Economică* astăzi, din incidentul inaugurării nouelor birouri ale sucursalei de aici a băncii „Albina”.

Cea din urmă este părintele și cele dintâi sunt ficele acesteia.

Acest fapt implică o sinceritate, o curățenie a sentimentelor, motive, ce fac de prisos ori-ce vorbă lungă.

Ne pare bine, că sucursala s'a instalat în noul ei local, nu numai modern și provăzut cu toate inovațiile tehnicei bancare, dar și demn de prestigiul institutului, al cărui nume îl poartă, în sfârșit tocmai la locul central, în Piața Unirii.

Or, „Albina” vine în sfârșit numai cu întârziere de multe decenii să-și ocupe acest loc în mijlocul pieței prime din Cluj și în mijlocul Ardealului.

Noi n'am uitat, că „Albina” noastră este o bancă mai veche decât însași legea comercială, dela a cărei punere în vigoare au început abia să răsară celelalte bănci.

N'am uitat, că „Albina” a contribuit, și avea de unde, să contribuie cu cote filantropice la „Crucea roșie română” în războiul dela 1877/78 pentru independența României, că astfel ea este banca noastră românească anterioară așa-numitului „Vechiul-Regat”, bancă pusă în picioare pe vremea, când neamul românesc se plângea împreună cu poetul „dela Nistru pân'la Tisa”, de sărăcie, pe vremea, când părintele seniorului unei bănci bucureștene cu pretenții de mondialitate încă nu ajunsese la ideea să facă zarafie prin colțurile Lipsanilor în București, pentruca după, și din zarafie să facă o bancă.

Cu o așa vechime la arhivă, noi credem, că numai vitregia timpurilor istorice a împedat până acum pe „Albina” să-și ocupe locul ei de frunte în mijlocul Transilvaniei atunci, când firea lucrurilor o pretindeau. Era în calea „Albinei” exclusivismul și șovinismul unguresc, ce se sălășluise cu forța între zidurile acestui oraș și nu puteau suferi o bancă românească aici, unde nu se găsea loc decât numai pentru capitalul evreo-maghiar dela Budapesta și unde cele două bănci românești „Vatra” și „Eco-

nomul“ erau suferite doar numai pentru-că erau mici și inofensive numitei finanțe.

Dar perserveranța, răbdarea, cumpătarea și modestia nu mai puteau încătușa, nici ține tănuțită forța, ce s'a adunat o jumătate de secol în coșnițele acestei stupine de albine.

Și, după-ce s'au alinat suferințele de o mie de ani ale neamului românesc prin întregirea acestuia într'un stat unitar, și după-ce lanțurile sclăviei economice și financiare, sub care gemuseră Românii din această parte de țară, au ajuns de mult depuse între vechiturile muzeelor istorice, în sfârșit după-ce toate marile bănci ale finanței românești din capitală și-au ocupat deja de mult locurile lor de frunte în piața Clujului, după-ce toți și toate s'au pus la locurile lor, în sfârșit și „Albina“ noastră pășește astăzi să-și ocupe locul de onoare, salută cu respect și cu considerație de toate băncile de aici, cari încă de mulți ani au avut ocazii destule să aprecieze serviciile escelente bancare ale acestui institut de bani.

Noi știm și o simțim cu toții, că acest local de bancă, pe care-l ocupă azi Sucursala „Albinei“, deși este modern și aranjat cu toate inovațiile tehnice bancare, nu însemnează cătuși de puțin vre-o efortare cât de mică, nici vre-o cheltuială simțitoare, nici un lux și nici o pretenție de reclamă. O știe toată lumea, că acest local, așa cum se prezintă astăzi, este numai consecința neînduplecatei dezvoltări firești a lucrurilor, cari nu mai puteau fi oprite de a ajunge în sfârșit la acest punct.

În dicționarul nostru cuvântul *albină* însemnează chintesența, sâmburele, focarul economiei naționale românești, concentrând în sine munca, cruțarea și buna administrare. Românul de altfel este econom din firea lui și dacă-și face el o casă mai potrivită, care să-i fie pe plac, nu o pune în gura lumii, nu-i face reclamă. Nu-i face, nu doară pentru-că îl oprește modestia, ci simplu pentru-că faptul este de mică importanță prin proporția dintre fapte și mijloace. Românul își face o casă atunci, când și-ar putea face o duzină, atunci, când îi ajunge

și-i mai și rămâne destul la chimir: ce-i în ladă, e altă socoteală.

De aceea ne permitem să simțim o bucurie sinceră, văzând pe seniora băncilor românești din Cluj, punându-se la locul de frunte în noul ei local din Piața Unirei, pentru-că, de câte-ori ne apropiem de ființa și de rostul istoric al acestei bănci, simțim așa ceva, ca o adiere a geniului economiei naționale românești, o suflare, care ne sugerează mai multe îndemnuri bune, mai multe învățături folositoare:

„*Slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost pusă, peste multe te voi pune.*“

Mulți ani de prosperitate dorim Sucursalei din Cluj a „Albinei“ în noul ei local.

V. VI.

Dela comisia centrală fiscală.

Comisia centrală fiscală, după discuții prelungite în mai multe ședințe, a fixat următoarele norme noi pentru aplicarea legii impozitelor directe, norme, cari au fost transmise tuturor administrațiilor financiare din țară spre aplicare imediată.

Pământurile cesionale din Ardeal, adică pământurile, cari sunt proprietatea parohiilor și cari sunt date spre folosință preotului, în mod gratuit, sunt supuse la impozitul agricol cu cota de 12 la sută plus aditivele, considerându-se, că sunt exploatate în regie, indiferent dacă preotul le exploatează el singur sau sunt date în arendă la alții și el încasează arenda. Impunerea să se facă pe numele parohiei, iar impozitul să se încaseze dela preotul, care folosește pământul.

Preotul având folosința gratuită nu poate fi considerat ca un arendaș, ci ca un uzufructuar și deci acesta nu poate fi supus la impozitul comercial. Pământul aparținând parohiilor și școlilor, destinat a fi dat în arendă, fie că este arendat preotului sau învățătorului, fie unei alte persoane străine, este supus la impozitul agricol cu cota de 14 la sută plus aditivele, iar arendașul la impozitul comercial.

Pământul aparținând școalelor situat în imediata apropiere și servind ca câmp de experiență pentru elevi, fie că este cultivat de învățători, fie de comiteele școlare, intră în prevederile paragrafului 12 din instrucțiuni, adică este scutit de impozitul agricol, fiind considerat, că servește nui scop de utilitate publică.

La societățile, cari și-au sporit capitalul din 1915 prin noi vărsăminte reale, pentru calcularea rentabilității se va lua de trei ori capitalul dinainte de 1916 la care se adaugă noile vărsăminte.

Exemplu: O societate a avut în 1915 capital de un milion lei și în 1919 și-a sporit capitalul cu încă un milion lei, conform art. 124 rentabilitatea se va calcula avându-se în vedere capitalul de trei milioane, adică capitalul din 1915 sporit de trei ori, plus capitalul adăugat după 1916 adică în total 4,000.000.

Dobânzile plătite de români la împrumuturile contractate în străinătate se scad din venitul impozabil pe venitul global numai în cazul, când conform paragrafului 164 din instrucțiuni, se probează că s'a reținut și vărsat impozitul mobilier la aceste dobânzi.

Dobânzile plătite de comercianții și industriașii români în străinătate pentru prețul mărfurilor și alte afaceri de comerț sunt scutite, conform art. 23 alin. 4 din lege, numai în cazul când acei cari le plătesc sunt supuși la impozitul comercial sau din cari rezultă operațiunile pentru industrie, pentru afacerile din cari au plătit dobânda, chiar dacă datoria e transformată în creanță simplă, rămânând însă contribuabilului sarcina de a dovedi prăveniența datoriei. Dobânzile rezultând din alte afaceri, cari nu au caracterul de acte de comerț sau industrie sunt supuse impozitului mobilier precum și la supra-cota prevăzută de art. 64 alin. 2.

Delegatul desemnat dintre profesioniști în comisiunile de impuneri de apel, poate avea și o însărcinare publică, fie chiar ca salariat, în exercitarea profesiei sale, pe lângă aceea, pe carejo exercită în particular, fără ca prin aceasta să se considere ca funcționar public incompatibil în sensul art. 76 din legea contribuțiilor directe,

Suma cheltuelilor care, conform art. 50 din lege, urmează a se scădea din venitul brut al profesioniștilor liberi poate depăși o treime din venitul brut în cazul, când comisiunile apreciază, că cheltuelile, — anume menționate la paragraful 132 din instrucțiunile de aplicarea legii, strict necesare pentru unii profesioniști, cari au instalațiuni sau cheltueli speciale, — ar întrece acea treime.

La calculul rentabilității pentru societățile anonime, cari intră în prevederile art. 124 din lege, se socotesc în capital și rezervele constatate în bilanțul anului 1915, cari sunt plasate în investițiuni mobiliare sau imobiliare afectate industriei. Rezervele în numerar sau efecte nu intră în aceste dispozițiuni și nu se socotesc în capital la calculul rentabilității.

Quantumul cotei de amortizare, prevăzut de art. 12 din legea pentru investițiunile mobiliare făcute de societățile anonime, cari fac întreprinderi industriale, s'a fixat de Comisia centrală, pe primul an de aplicarea legii, la 20 la sută din costul acelor investițiuni, cu condițiunea însă, ca aceste investițiuni să fie făcute de la Ianuarie 1919.

Societățile de asigurări, având ca obiect principal asigurările, nu pot intra în excepțiunea prevăzută de

art. 23 alin. 4 pentru operațiunile de împrumut ce fac. Prin urmare, pentru veniturile din asigurări vor plăti impozitul comercial, iar pentru venitul realizat din împrumuturi vor plăti impozitul mobilier.

Supra-cota, prevăzută de art. 64 alin. 2 din lege, se aplică pentru societățile anonime numai la impozitul prevăzut de art. 30, iar nu și la impozitul complementar, însă cu condițiunea, ca să se probeze, că la sumele supuse la impozitul mobilier s'a reținut supra-cota cu ocaziunea încasării acestui impozit.

Societățile anonime, cari, pe lângă întreprinderi de exploatare de băi, de ape minerale, fac și exploatarea de hotel, restaurant, etc. exploatarea, cari sunt în strânsă legătură cu exploatarea băilor, se vor considera pentru toate acestea ca făcând exploatarea industriale și deci să li se aplice dispozițiunile art. 30 alin. 3 din lege. Venitul imobilelor, în care se face asemenea exploatare, se va considera dar, ca fiind cuprins în venitul comercial și prin urmare nu se va mai impune separat la impozitul pe clădiri.

În calculul rentabilității pentru stabilirea impozitului complementar se are în vedere numai capitalul propriu nu și cel împrumutat.

Comisiunile de apel pot ține ședințe Duminicile și în celelalte sărbători legale.

Societățile anonime se supun la impozitul complementar când beneficiul lor determinat conform art. 42 alin. 7, depășește de 75,000 lei, limita pusă prin acest articol, fiind la societăți pentru venitul impozabil la complementar.

Așa dar, prin „beneficiul net” prevăzut de art. 42 alin. a, se înțelege beneficiul rezultat în urma scăderilor din beneficiul brut a posturilor prevăzute de art. 31 și apoi a rezervelor prevăzute de art. 32 și 125 din lege, iar nu numai beneficiul net supus la impozitul comercial cu cota prevăzută de art. 30.

Veniturile realizate de societățile anonime din plasamentele în rentă și obligațiuni ale statului sau alte instituțiuni publice, cari conform art. 23 alin. 2, sunt scutite de impozitul mobilier, sunt supuse la impozitul comercial cu cota prevăzută de art. 30, întrucât legea prin art. 33 pune condițiunea ca să se fi plătit impozitul mobilier.

Pentru aceleași motive și veniturile realizate de bănci de la depozitele făcute la alte bănci sunt supuse la impozitul comercial cu cota prevăzută de art. 30.

Debitanții de tutun sunt comercianți, și deci vor fi supuși la impozit cu cota 10 la sută plus adiționalele.

„Cine are urechi de auzit, să audă”, a zis mântuitorul. Cine are ochi de văzut, să vadă, că „Revista Economică” este singura foaie românească luptând pentru solidarizarea forțelor economice românești.

„Criza economică și financiară în România.“

Acesta este titlul unei broșuri apărute în tipografia „Răsăritul“ București (strada Sf. Apostoli 22-a).

Autorul, Dl Gh M. Leonte secretar al Băncii Naționale, un cunoscut și însuflețit economist, după ce face comparațiunile cu crizele financiare urmate de diferite resboiuri și după ce citează din istorie cazuri de politică financiară greșită, espune în mod clar motivele, cari au determinat Banca Națională la politica sa financiară actuală și apără Banca Națională față de învinuirile nebazate, cari i-se aduc din partea unora. Se ocupă mai ales de împrumuturile, cari sub forța împrejurărilor a trebuit să le lichideze statului banca noastră de emisiune, cari apoi le imparte, ca aparținătoare la trei perioade și anume: 1. Împrumuturile dinainte de războiu; 2. împrumuturile în plin războiu și 3. împrumuturile de după războiu. Descrie foarte corect rolul însemnat, ce l'a avut Banca Națională cu ocazia diferitelor faze, prin cari a trecut țara dela începerea războiului până în prezent.

Atinge chestia de acoperire a bancnotelor și în fine dă diferite soluții cu privire la îmbunătățirea valutei noastre și anume: 1. Restabilirea echilibrului financiar și 2. încetarea imediată a oricărui împrumut al statului la banca de emisiune; 3 independența băncii de emisiune, Statul având numai un rol de a controla de departe activitatea sa, iar nu de imixtiune ca acum.

Până aici suntem de acord într-o parte cu cele espuse de dl Leon, dar afară de remediile recomandate de Dsa, noi am avea să recomandăm celor chemați și luarea în considerare a crizei actuale de bani, căci banca de emisiune nu poate privi cu mâinile în sân, cum să prăpădesc imense valori din cauză că scumpetea crește pe zi, ce merge și dacă nu se află mijloace pentru de a înfrîna pe de o parte creșterea continuă a prețurilor, pe de altă parte aducerea în consonanță a circulației monetare cu creșterea scumpetei, criza devine din ce în ce mai acută și într'un moment dat, poate deveni chiar catastrofală pentru întreaga noastră economie națională. Aici trebuie și Banca Națională și statul să conlucre și anume banca de emisiune să introducă fără amânare circulația de giro și cecuri, prin ceace cel puțin a treia parte din circulația monetară de azi s'ar reduce, banca ar avea foloase mult mai mari, decât prin comisionul, ce îl percepe dela singuraticii săi clienți, ar da un bun exemplu și celorlalte bănci, ca să reducă enormele comisioane, ce să pereep azi, și ar putea folosi stokul de bancnote, ce se eliberează în modul acesta, pentru ameliorarea crizei financiare.

Statul la rândul său să institue Cassa de păstrare postală, prin ceace s'ar reduce din nou circulația de

monetă efectivă, barem cu o terțialitate și statul ar avea la îndemână o parte din mijloacele de a mai plăti din datoriile sale, aducând în felul acesta un serviciu îndirect producției; prin ceace apoi la timpul său va înceta și criza financiară, care acum apare neînlaturabilă. Lucru natural, că cassa de pastrare postală trebuie să își aibă organizația sa autonomă, ca să poată satisface chemării sale și să steie în strînsă legătură cu banca de emisiune, ca să se poată asemna în clearing de pe un cont dela cassa de păstrare pe un cont de giro dela banca națională și viceversa.

Lucru natural, că nu sunt acestea singurele mijloace pentru ameliorarea crizei financiare, ci sunt a se delătura și cauzele, cari o produc, despre cari în coloanele revistei noastre s'a făcut de multeori amintire.

Foarte bine accentuează dl Leonte în broșura sa, că nu atârnă bonitatea valutei, numai dela acoperirea de metal nobil, ci mai mult dela creditul, ce publicul îl dă băncii de emisiune, dela situația financiară a statului și dela situația economică a țării, în care circulă biletele. Nu ne îndoim, că lumea financiară se poartă cu încredere față de Banca Națională și dacă din partea băncii de emisiune să va face tot posibilul, că criza financiară să se amelioreze fără ca stokul de bilete să se înmulțească, lucru care, purcezând în felul arătat, succede o să ajungem la o stabilitate a valutei noastre. În fine nu trebuie să ne speriem nici de o inflație produsă prin punerea creditului la dispoziția producției, căci oricât ne laudăm de a fi o țară bogată, făr' de exploatarea bogățiilor mai bine zis, făr' de a avea capitalele de producție necesare, nici valuta noastră, nici starea noastră economică nu se îmbunătățește.

Creditul din afară este și el un factor de importanță, însă între împrejurările actuale, când valuta noastră e scăzută, suntem mai mult ca oricând avizați la puterile noastre proprii și azi așa zicând singurul izvor, de care putem să uzăm este creditul din partea băncii de emisiune. Când prin desvoltarea noastră economică și prin consolidarea noastră economică vom ajunge să dovedim străinătății puterea noastră productivă, de sigur că ni-se vor imbia multe capitale străine, cari caută plasare, și în măsură cuminte putem face uz de ele.

D. R.

Adresăm rugarea noastră

tuturor abonaților restanți să binevoiască a ne trimite de urgență atât abonamentul restant cât și abonamentul anului curent. Revista se susține cu mari cheltueli de tipar și neplata abonamentelor periclitează apariția regulată a Revistei.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“.

Nr. 1501—1923.

CIRCULARA

către onor. Direcțiuni ale despărțămintelor „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“.

Domnule Director,

Aducerea aminte de momentele mari ale trecutului, la toate națiunile cari vor să trăiască, este izvor de indemnuri spre viitoare înălțare. Cu atât mai vărtos neamul nostru, eșit abia de curând din lanțurile robiei, va trebui să-și ia călăuză pentru viitor făclia faptelor mari ale înaintașilor și sărbătorind cu pioasă aducere aminte trecutul, va putea mai trinic să-și întemeieze viitorul. Și cine ar tăgădui, că minunea zilelor noastre, care este după atâtea veacuri de suferință și umilire, unirea tuturor românilor într'un singur Stat național, rămâne pentru toate timpurile epoca cea mai înălțătoare a istoriei noastre?

Cuvine-se deci, ca marea noastră înfăptuire la această unire să fie comemorată cu însuflețire și pietate din generații în generații.

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“, depozitară a idealului național și a desăvârșirii lui prin cultură și înalțare, se simte chemată și îndemnată să țină în evidență momentele istorice potrivite pentru întărirea mândriei naționale și înălțarea sufletească a neamului.

Apropiindu-se deci ziua cea mare de 1 Decembrie (18 Noembrie st. v.) la care zi în anul 1918 neamul românesc din Ardeal, Bănat și Țara Ungurească în marea sa adunare națională dela Alba Iulia într'un gând a proclamat unirea sa cu patria-mamă într'un singur stat național, care este România-Mare, ca și în anii trecuți, astfel și acum „Asociațiunea“ trimite tuturor Românilor indemnul său patriotic de a se bă în chip cuviincios pretutindeni și de către toți comemorarea acelei zile mărețe.

Vă rugăm deci și vă îndatorăm pe toate despărțămintele acestei „Asociațiuni“, să luați de cu vreme măsurile de cuviință, ca ziua de 1 Decembrie (18 Noembrie st. v.) să fie sărbătorită în mod convenit pe întreg teritoriul țării, în părțile ei din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș.

Să intrați de cu vreme în înțelegere cu toate forurile bisericesti, școlare, administrative și militare îngrijind ca ziua de 1 Decembrie să fie comemorată în biserici, în școli și în marele public prin festivale, conferențe, șezători culturale și literare.

Despre decursul acestei comemorări pe teritoriul despărțământului D-Voastre veți binevoi a face aici, îndată după serbări, raport amănunțit.

Sibiiu, din ședința comitetului central, ținută în 28 Septembrie 1923

V. GOLDIS
președinte

Constatări despre stările din Germania.

Un economist american scrie: Nici odată n'au fost așa de puțini morți în Germania. Escedentul nașterilor față de decese a crescut. Mortalitatea copiilor a scăzut. Numărul animalelor destinate consumării a crescut. După războiu fiecare german s'a îmbogățit. În Germania nu mai sunt datorii private, grație scăderii mărcii. Dacă impozitele statului se plătesc la termen fix, atunci în realitate se plătesc numai o mie sau a milionimea parte, din ceea ce trebuie să plătească.

Germania este singura țară mare, care are cea mai mică datorie — dacă se exclud datoriile reparațiunii — fiindcă nu are nici datorii interioare, nici datorii exterioare. Ea nu mai are buget militar, nici bugetul marinei. Când vrea își poate reconstitui situația sa financiară.

Alt expert financiar afirmă, că Germania este cea mai avantajată din toate țările din Europa. Afirmarea o dovedește cu cifre constatând datoriile, care le are fiecare țară, și face concluzia, ca Germania e bogată poate plăti datoriile.

„Neamul Românesc“ între altele scrie despre politica economică a Germaniei: Planul refacerii economice a Germaniei este: să stoarcă averea altora prin cele mai neonestе mijloace și s'o exploateze în interesele sale. Proba cea mai evidentă este deprecierea monettii țării și aruncarea milioanelor de saci cu hârtie în toate țările. Politica economică de astăzi a Germaniei se sprijină pe corupție. Interesul Germanilor este; distrugerea averii publice de pretutindeni și înlocuirea ei prin alta importată din patria lor. Emisarii și samsarii germani au colindat lumea spre ajungerea acestui scop. Germania strânge aur de pretutindeni. Cel din urmă țaran german își calculează astăzi veniturile și cheltuelile în dolari. Astăzi Germania posedă aur mai mult poate decât ori ce țară din lume și continuă această politică economică.

Gratificațiile sunt facultative.

Ministerul muncii, sub președinția dlui ministru Gh. Mârzescu, a luat următoarea deciziune importantă, care dă o definiție și o soluție în mult discutata chestie a gratificațiilor, stabilind astfel o normă pentru viitor:

Având în vedere că prin gratificații nu se pot înțelege decât recompensele, pe care direcțiile tehnice și administrative ale unei întreprinderi le acordă ca un stimulent în deosebite împrejurări după meritele și serviciile aduse întreprinderii;

Având în vedere că caracterul gratificațiilor este facultativ și că nu pot fi confundate cu participările obligatorii la beneficii, care, când nu sunt convenite între părți, nu se pot impune decât prin lege;

Decidem:

Gratificațiile se vor acorda după uzul din trecut.

CRONICA SĂPTĂMÂNALĂ

REDAȚIONALE. Biroul „Solidarității, mutându-se în:

Palatul Camerei de Comerț și Industrie — Cluj,

rugăm pe toți onor. Abonați și amicii noștri a ne adresa scrisorile și toate expedițiile postale destinate redacției și administrației la noul nostru sediu, pe adresa de mai sus.

Circulația fiduciară a Băncii Naționale.

Circulația fiduciară a Băncii Naționale a României este de 17 miliarde 227.550.508 lei, cu un plus de 2.365.963,288 lei, cum a fost la aceeași epocă a anului trecut. Scontul a crescut dela 2.383.122,091 lei (anul trecut) la 4.960.744,162 lei, acuma.

Stocul metalic a crescut cu peste 1 miliard.

Bancă mare. În dorința ei de a anima exportul și importul reciproc cu România, Germania pune la cale înființarea în București a unei mari bănci, cu capital însemnat, care să faciliteze și să finanțeze traficul ambelor țări.

Această combinație economică, e inițiată și stimulată de consulatul general român din Berlin.

Fabrică de ceasornice. Din cauza valutei urcate a francului elvețian, mai toate industriile republicii sunt în suferință, nemai putându-se face nici un export în țara românească. Pentru a remedia întrucâtva situația, industria orologeriei elvețiene intenționează să înființeze în România o fabrică și un atelier de ceasornicărie. În acest scop se urmează tratative cu unii bancheri pentru aducerea la îndeplinire a acestei dorințe.

Știri petrolifere. Producțiunea petrolului brut în România pe primele 6 luni ale anului 1923, a fost în total de 761 mii 164 tone, față de 777.687 tone cât a fost în anul trecut.

În luna Iulie a. c., s'a exportat 30.029 de tone. Cel mai mare export s'a făcut prin Constanța (22.021 tone) și prin Giurgiu-Ramadan (4 mii 509 tone).

Producțiunea zilnică pe diferite șantiere e de 450 vagoane.

Prețurile variază astfel (loco fabrică);

Benzină ușoară 11'25; benzină grea 8'50; lampant 3'50; motorină 3'20.

Nou soi de nebulie. De când cu căderea mărcii gospodinele germane sunt silite să facă niște adunări imposibile pentru capul și mintea lor: pentru cea mai mică târguială trebuie să calculeze cu cifre vertiginoase. Un număr destul de mare de femei

nedeprinse să jongleze cu milioane și miliarde, s'au ținut de abinelea și nu e zi să nu se interneze câte-va la bălamuc.

Producția de zahăr. Următoarele cantități de zahăr vor fi prelucrate de fabricile noastre din cantitatea de sfeclă ce au la dispoziție (în vagoane):

Roman 2000; Sascut 500; Ripiceni 120; Juina 1000; Jarogani 500; Chitila 600; Giurgiu 600; Bor 1000; Tg.-Mureș 500; Cristi Acek 400. Total 8300.

Producția de zahăr este astfel la noi, în continuă creștere dela 1920 încoace. În 1920 producția a fost de 2000 vagoane; în 1921 de 2000 vag și în 1922 de 4000 vag.

Electricitatea și agricultura. Ziarul francez „Excelsior“ aduce informații interesante, în rubrica sa „pagina științelor aplicate“, referitoare la aplicarea cultivării pământului prin electricizarea solului care a trecut în timpul din urmă în praxă. Rezultatele obținute sunt foarte satisfăcătoare, și specialiștii sunt plini de nădejdi pentru viitor. În Anglia au dus experiențele cu cultura ovăsului la o sporire de 40% la grăunțe 80% la pai. Tot atât de elocvente sunt cifrele, când e vorba de electricitate ca forță motrice pentru mașinile agricole. S'a putut constata, că prețul unui hectar de arătură (18—22 ctm afunzime) este de 203 franci francezi. cu cai, de 147 franci francezi, cu boi, de 134—142 franci francezi, cu tractori de soi și de 130 cu vârtejul (mașina de ridicat greutatea) electric, socotindu-se un Kilowatt cu 0.70 franci. Dacă se lucreează pământul și mai adânc, este diferența între lucrul cu electricitate și cu cai, boi, etc. și mai mare. De aceea e consult să propagăm ideea electricizării munci câmpului.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut în editura: „CARTEA „ROMÂNEACĂ“: Cunoștințe folositoare, Seria C., N-rul 13: *Cătrea everest*, de I. Simionescu, profesor Universitar. — Prețul lei 3.

Cunoștințe folositoare, Seria A, Nr. 14: „*Porumbel mesageri*“, de Vasile Sadoveanu. — Prețul lei 3.

„Făgețana“

Institut de credit și de economii ca societatea pe acțiuni, Făget.

C o n c u r s .

Banca „Făgețana“ s. a. în Făget publică concurs pentru postul de practicant.

Ofertele sunt a se înainta dinpreună cu indicarea pretenziunilor de salariu.

Postul este a să ocupa îndată după acceptare.

Făget, la 3 Octombrie 1923.

Bursa

Targul de efecte.

Cotări oficiale la Bursa din București și targul liber.

%		Divid.	Ultimul curs	Luna Octombrie					
				3	4	5	6	8	9
Efecte:									
50%	Imprumut Național 1916	—	66—	—	—	—	—	—	—
50%	Impr. Unirii 1919	—	64—	—	—	—	—	—	—
50%	Impr. Refacerii	—	69—	68·60	—	—	—	—	—
Bănci:									
Val. nom.									
500	Bca. Națională	320	14500	—	—	—	—	—	—
500	„ Marmorosch B. & Co	100	880	870	850	860	—	840	—
500	„ Românească la purt.	650	620	—	610	—	—	640	640
500	„ Generală a Țării Rom	160%	370	—	—	—	370	—	—
100	„ „Albina“, Sibiu	—	—	—	—	—	—	—	—
500	„ Tărănească	65	180	—	—	—	—	—	—
Intreprinderi:									
500	Reșița	200%	1500—	—	—	—	—	1460	1480
500	I. R. D. Petrol	—	1595	1620	1650	—	—	1600	1610
000	Intrepr. Forestiere Rom. Cluj	—	—	—	—	—	—	—	—

Schimbul de bani.

	Paritatea în Lei înainte de războiu		Ultimul curs	Luna Octombrie					
				3	4	5	6	8	9
Cursul la București									
100	Franci francezi	L. 100	1235—	1310—	1290—	1275—	1290—	1282—	1278—
100	„ elvețieni	„ 100	3910—	3950—	3910—	3915—	3900—	3890—	3860—
100	Koroane cehoslovace	„ 105	669—	658—	650—	650—	648—	648—	635—
100	„ ungare	„ 105	1 15	—	1 20	—	—	—	—
100	„ austriace	„ 105	03075	0 31	0 31	0·31	0·31	0·31	0·31
100	Mărci	„ 125	—	—	—	—	—	—	—
1	Liră St.	„ 25	1000—	1003—	993—	992—	992—	985—	—
100	„ Ital.	„ 100	995—	998—	990—	998—	982—	984—	977—
100	Dinari	„ 100	—	—	—	—	—	—	974—
100	Drahme	„ 100	—	—	—	—	—	—	—
100	Leva	„ 100	—	—	—	—	—	—	—
1	Dolar	„ 5	218·50	220—	218·50	218·1/2	217·1/2	217—	216—

Devizele Cluj.

			Luna Octombrie						
			3	4	5	6	8	9	
1	Fr. francez		1330—	1315—	1298—	1275—	—	—	—
1	Dolar		215—	220—	216—	218—	218—	218—	217—
100	Liră St.		970—	990—	980—	998—	—	—	992—
100	Liră Ital.		—	—	980—	—	982—	—	980—
100	Mărci		—	—	—	—	—	—	—
100	Kor. cehoslov.		650—	670—	—	660—	650—	—	640—
100	Kor. ung.		—	—	—	—	—	—	—
100	Kor. austr.		0·31	032—	—	031—	0·31	0·31	—
100	Fr. elv.		39 00	—	—	—	3905—	—	—

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARĂ

1922		ACTIV		1923.		
16 Septembrie				8 Septembrie	15 Septembrie	
4,957,971.657	493.755.430	} stoc metallic	aur depozitat (monete și lingouri) 428.139.680 aur (lingouri) 4518.687 " (monete) 112.609.089 disponibil, trate și bonuri de tezaur aur 5.201.236.169	5.721.503.505	5.746.503.625	
531.156	1.689.111 15.594.882 4.446.932.234			Argint și diverse monete	520.897	540.186
2.833.257.591	Efecte scontate			4.870.189.988	4.960.171.465	
212,410.926	(127,937.000	} Imprumuturi pe efecte publice 185.361.300 Imprumuturi pe efecte publice în cont curent 199.877.500 din carl nu s'au ridicat lei: 29.288.714 170.588.786		345,771.647	355,950.886	
8,042.556	(84.473.926		Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)	8.042,556	8.042,556	
5,282.135.816	} Impr. Statului pentru necesități Tezaurului.	} Impr. de 1.600 milioane (1914...1918) 1.286.000.000 " " 1.500 " (12 Mai 1919) 1.498.942.854 " " 1.000 " (16 Oct. 1919) 1.000.000.000 " " 200 " (1920 B. P.) 150.000.000 " " 400 " (30 Iulie 1921) — " " 2.500 " (5 Ian. 1921) 399.457.212 " " 200 " (30 Iulie 1921) 200.000.000		4.534,400.066	4.534,400.066	
7,058.292.799			} Impr. Stat. u. ridicarea monet.	} Impr. de 5 miliarde (11 Iunie 1920). 5.000.000.000 " " 2 1/2 " (5 Ian. 1921). 2.026.640.778	7,026.640.778	7.026,640,778
96,315.053					Casele de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor 89.016.056	87,210.656
11,997.418			Efectele capitalului social		11.999.940	11.999.940
32,958.207			" fondului de rezervă		31.890.300	31.890.300
3,785.322	" amortizării imobilului, mobilierului și mașinilor de imprim		3.542.160	3.542.160		
47,893.530	Imobile		92.452.615	104.523.254		
3,809.590	Mobilier și mașini de imprimare		6.912.362	6.960.306		
10,847.477	Cheltuieli de Administrație		15.125.161	19.248.732		
130,531.723	Conturi curente		18.769.568	26.743.234		
233,862.065	" de valori		97.159.120	86.783.657		
389.550.000	" diverse		554.554.230	548.588.213		
21.314.091.886			23.428.517.949	23.559.739.214		
12.000.000	Capital		12.000.000	12.000.000		
67.350.744	Fond de rezervă		73.966.634	73.966.634		
20.349.763	Fondul amortizării imobilelor, mobilierului și mașinilor de imprimare		44.579.152	44.579.152		
14,861.587.442	Bilete de bancă în circulație		17.154.151.145	17.227.550.508		
14,010.618	Profit și Pierdere		15.048.362	15.048.362		
33,060.521	Dobânzi și beneficii diverse		7.871.601	64.30.626		
1,354.070.008	Conturi curente și recipise la vedere		478.531.544	555.023.026		
4,951.672.790	Conturi diverse		5.592.359.240	5.567.540.906		
21,414.091.886			23,428.517.949	23,559.739.214		
10,858.689.979	16 Sept. 1922.	Efecte și alte valori de restituit	15 Sept. 1923			
}	311.095.303	Efecte și alte valori în păstrare	342.830.592	}	11.503.600.633	
	9,164.334.000	Bonuri de tezaur aur din gaj p. Impr. Statului	7.784.334.000			
	1,383.260.676	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	2.351.813.951			
1,708.253.653		Conturi de ordine		1,758.229.925	1.767.639.475	
12,566.943.632				13,261.830.558	13,246.618.018	

Taxa : (Scant 6%
(Dobânda 7%

Crușarea și renunțarea sunt cele mai bune mijloace de apărare contra jafului și contra pirateriei în comerțul de azi. Pedepsiți speculatorii prețurilor, renunțând la cheltuiala, ce vi-o pretind ei.

Vedeți, că economia oamenilor deștepți se întemeiază pe administrarea cuminte a averilor disponibile. Veți chivernisi deci din averile voastre, cel puțin, ceasurile vieții și sănătatea voastră.